

|                      |       |            |
|----------------------|-------|------------|
| Kaupunginvaltuusto   | § 32  | 08.03.2021 |
| Kaupunginhallitus    | § 128 | 29.03.2021 |
| Nuorisovaltuusto     | § 37  | 14.04.2021 |
| Perusturvalautakunta | § 71  | 15.06.2021 |

## **Valtuustoaloite koskien maksuttoman ehkäisyn laajentamista ikäluokkaan 20-24-vuotiaat**

128/06.01.00/2021

KAUPVALT 08.03.2021 § 32

"Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan muun muassa valistuksen kehittyminen ja kuntien panostukset seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluihin vähentävät raskaudenkeskeytysten määrää sekä parantavat nuorten seksuaaliterveyttä.

Maksuton ehkäisy on merkittävä hyvinvointiteko ja tehokas kontaktointikeino seksuaaliterveyteen liittyvissä asioissa ja maksuttoman ehkäisyn on todettu lisäävän ehkäisyn käyttöä.

Aiempia maksutonta ehkäisyä koskeviin aloitteisiin on perusturvalautakunnan osalta suhtauduttu myönteisesti. Kaupunkistrategian vision "Rohkea edelläkävijä" mukaisesti tulisi kehittää rohkeasti ennaltaehkäiseviä hyvinvointipalveluita ja –kokeiluja kansallisten uudistusten odottamisen sijaan. Myös muilta osin kaupunkistrategia tukee tämän toimintamallin laajentamista.

Vaikka maksuttoman ehkäisyn tuoma taloudellinen säästö terveydenhuoltokustannuksissa on merkittävä, tärkeintä on, että nuoret pysyvät terveinä ja hyvinvoivina eivätkä joudu läpikäymään raskaudenkeskeytystä. Eniten raskaudenkeskeytyksiä tehdään 20-24-vuotiaiden ikäluokassa, minkä vuoksi maksuttoman ehkäisyn ikäraja on perusteltua asettaa 25 ikävuoteen. Tämän ikäluokan nuoret ovat usein vähävaraisia opiskelijoita, joille ehkäisyn hankkiminen voi olla kohtuuttoman kallista. Maksuton ehkäisy myös ikäluokassa 20-24-vuotiaat olisi suurempien toimenpiteiden ja kustannusten syntymisen ennaltaehkäisyä sekä nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Ylöjärven kaupunki valmistelee maksuttoman ehkäisyn laajentamista ja käyttöönottoa vuoden 2022 talousarvioon.

Jenni Kiiskinen & Aki Leppänen"

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen

kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

-----

KAUPHALL 29.03.2021 § 128

Vt. kaupunginjohtaja ehdottaa:

Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen perusturvalautakunnalle lausuntoa varten.

Päätös

Hyväksyttiin vt. kaupunginjohtajan tekemällä lisäyksellä, että aloite lähetetään lausunnolle myös nuorisovaltuustolle.

-----

nuorvalt 14.04.2021 § 37

Nuorisovaltuusto antaa lausunnon asiasta.

Päätös

Keskustelun jälkeen nuorisovaltuusto päätti kannattaa maksuttoman ehkäisyn laajentamista ikäluokkaan 20-24-vuotiaat.

-----

PERLTK 15.06.2021 § 71

Johtava ylilääkäri Mauri Jokinen

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että Ylöjärven kaupunki valmistelee maksuttoman ehkäisyn laajentamista ja käyttöönottoa vuoden 2022 talousarvioon. Maksuton ehkäisy aloitettiin Ylöjärvellä vuoden 2019 alkupuolella alle 20 -vuotiaille ja sitä on toteutettu kouluterveydenhuollossa sekä ehkäisy-/perhesuunnitteluneuvolassa. Ehkäisyvalmisteiden lisäksi on jaettu rajattu määrä kondomeja. Jaettujen ehkäisyvälineiden kustannukset ovat olleet vuonna 2020 noin 13 000 € vuodessa. Vuoden 2021 kustannusarvio on 4 kuukauden tietojen perusteella noin 15 000 €.

THL:n tilastojen mukaan alle 25 -vuotiaiden raskaudenkeskeytysten määrät Ylöjärvellä olivat vuoteen 2016 saakka noin 16 - 20 kappaletta vuosittain ja näistä puolet kohdistui 15-19 -vuotiaisiin. Vuodesta 2017 alkaen alle 25 -vuotiaiden raskaudenkeskeytysten määrät Ylöjärvellä ovat laskeneet aikaisemmasta tasosta. Viimeisimmät käytettävissä olevat luvut ovat seuraavat: 2016: 21, 2017: 10, 2018: 7, 2019: 8. Raskauden keskeytykset ovat siis vähentyneet joko valistuksen tai muun syyn johdosta. 2019 aloitetun maksuttoman ehkäisyn vaikutusta ei voi arvioida, koska tilastoista ei löydy vielä erikseen 15-19 -vuotiaiden lukuja vuosilta 2018 ja 2019.

20-24 -vuotiaiden naisten lukumäärä on noin puolet 15-19 -vuotiaiden lukumäärästä, jossa tilastoituneita maksuttoman ehkäisyn aloituksia on ollut vuositasolla 100-130. Todennäköisesti 20-24 -vuotiaat käyttävät maksutonta ehkäisyä aktiivisemmin kuin nuorempi ikäryhmä. Jos 20-24 -vuotiaat käyttävät maksutonta ehkäisyä nuorempaan ikäryhmään verrattuna suhteessa kaksinkertaisesti, niin lisämäärärahan tarve mahdolliseen

maksuttoman ehkäisyn laajentamiseen olisi noin 15 000 € vuositasolla. Jos palvelun käyttäjiä on ikäryhmästä enemmän kuin 30 % tai käytetään kalliimpia ehkäisyvalmisteita, niin edellä mainittu summa ei riitä.

Lisätiedot

johtava ylilääkäri Mauri Jokinen, p. 040 133 4808, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi

Terveys- ja sosiaalihoitaja ehdottaa:

Perusturvalautakunta antaa kaupungin hallitukselle edellä olevan johtava ylilääkäri Mauri Jokisen laatiman selosteen vastauksenaan valtuustoaloitteeseen koskien maksuttoman ehkäisyn laajentamista ikäluokkaan 20-24-vuotiaat.

Päätös

Keskustelun jälkeen päätösehdotus hyväksyttiin.

-----